ZPRAVODAJ

Ročník 17 obce Poděšín č. 4/2014

Novinky.

Úvod. Vážení občané. Máme po volbách. Občané si zvolili nové zastupitele obce. Byl zvolen nový starosta a místostarosta obce a předsedové výborů a komisí. Ze staveb byla provedena oprava autobusové zastávky a okolí. A konečně začala dlouho očekávaná stavba rybníka na Bejčině. Dále byla zahájena poslední stavba přichystaná ještě za starého zastupitelstva a to cesta za Nejedlovi, která se napojí na již hotovou cestu v extravilánu obce do „Rybníčků“. Popřejme novému zastupitelstvu do nového volebního období hodně pracovních úspěchů.

J.Dočekal

Co v tomto čísle najdete:

Novinky. 1
Obecní úřad. 2
Obec..... 5
Před 50-ti roky..... 8
Oslavenci. 9
Kříže v Sirákově a okolí..... 10
Stavby. 11
Mateřská škola..... 14
Školní kronika – 17. část. 16
Historie. 17
Toulky českou minulostí. 18
Počasí..... 20

Nové zastupitelstvo obce.

Události.

- 01.10 Zahájena stavba rybníka na Bejčině, 2.573.916,-Kč.
- 10.10. Zahájeny komunální a senátní volby.
- 11.10. Komunální volby vyhráli Nezávislí kandidáti Poděšín.
- 11.10. Senátní volby v Poděšíně vyhrála Zvěřinová Dagmar
- 17.10. Přistaven kontejner na velkoobjemový odpad.
- 18.10. Hasiči provedli výlov Mlýnského rybníka na návsi.
- 18.10. Senátorem byl zvolen Bradáč František Ing.
- 31.10. Starostou obce byl zvolen David Nejedlý.
- 10.11. Zahájena stavba cesty za Nejedlovi za 999.560,-Kč.
- 12.11. Proběhl svoz nebezpečného odpadu.
- 19.11. Nové palubkové dveře v čekárně, tím byla akce ukončena.
- 26.11. První mráz letošní zimy.
- 27.11. Asfaltování cesty mezi čísly 63 a 91 spodní vrstva
- 28.11. Asfaltování cesty mezi čísly 63 a 91 vrchní vrstva.

Z.Jaroš

Obecní úřad.

Usnesení zastupitelstva obce ze dne 3.10.2014.

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

241. Kontrolu plnění usnesení z minulého zasedání.

Zastupitelstvo obce schvaluje:

242. Ověřovatele zápisu ing. František Rosecký a ing. Jaroslav Dočekal – 7 hlasů pro schválení.
243. Zprávu o uplatňování územního plánu Poděšín v uplynulém období – 7 hlasů pro schválení.
244. Rozpočtové opatření č. 2, ze dne 24. 9. 2014, viz příloha – 7 hlasů pro schválení.
245. Smlouvu mezi obcí Poděšín a firmou COLAS CZ, a.s. Ke Klíčkovu 9, 190 00 Praha 9, Divize Silniční stavitelství oblast Jih, Kosovská 10, 586 37 Jihlava – Region Vysočina na zhotovení místní komunikace na p. č. 72 – 7 hlasů pro schválení.
246. Kupní smlouvu mezi obcí Poděšín a Martinem Chvátalem na prodej pozemku p.č. 247/1 o výměře 517m^2 za 30,- Kč/m^2 a Liborem Chvátalem na prodej pozemku p.č. 247/2 o výměře 485m^2 za 30,- Kč/m^2 a p.č. 2628 o výměře 1m^2 za 30,- Kč/m^2 – 5 hlasů pro schválení, 2 se zdrželi.

Ustavující schůze zastupitelstva obce Poděšín dne 31.10.2014

1. Zasedání Zastupitelstva obce Poděšín bylo zahájeno v 19:00 hodin dosavadním starostou obce, který informoval, že zasedání bylo řádně svoláno a informace o ustavující schůzi zastupitelstva visela na úřední desce nejméně 7 dní.
2. Dosavadní starosta obce Poděšín poděkoval členům zastupitelstva obce 2010 – 2014 za vykonanou práci.
3. Složení slibu proběhlo tak, že předsedající přečetl slib „Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce Poděšín a jejích občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky“, a jmenovitě vyzval přítomné členy zastupitelstva ke složení slibu pronesením slova „slibuji“ a podpisem na připraveném archu, který je součástí tohoto zápisu.
4. Schvaluje ověřovatele zápisu Ing. Jaroslava Dočekala a Mgr. Annu Vodákovou. **Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.**
5. Předsedající seznámil přítomné s návrhem programu v souladu s pozvánkou předanou členům zastupitelstva a v souladu s informací zveřejněnou na úřední desce. **Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.**
6. Zastupitelstvo obce schvaluje strukturu obce, která bude následující: Starosta, místostarosta, předsedové finančního a kontrolního výboru a předsedové sociální, stavební a pořádkové komise. Výbory a komise budou minimálně tříčlenné. **Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.**
7. Zastupitelstvo obce Poděšín schvaluje veřejný způsob volby starosty, místostarosty, předsedů a členů výborů a komisí postupem uvedeným předsedajícím. **Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.**
8. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na funkci starosty. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva Zdeněk Šustr navrhl zvolit do funkce starosty Davida Nejedlého. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko.

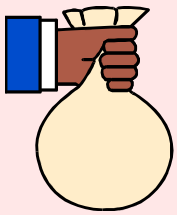
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí starostou Davida Nejedlého.

9. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na funkci místostarosty. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva David Nejedlý navrhl zvolit do funkce místostarosty Jitku Landovou. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko.
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí místostarostkou Jitku Landovou.
10. Předsedající navrhl, aby zastupitelstvo zřídilo finanční a kontrolní výbor, přičemž každý bude mít 3 členy.
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín zřizuje finanční výbor a kontrolní výbor. Oba výbory budou tříčlenné.
11. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na funkci předsedy finančního výboru. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva David Nejedlý navrhl zvolit do funkce předsedy finančního výboru Annu Vodákovou. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko.
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí předsedou finančního výboru Annu Vodákovou.
12. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na funkci předsedy kontrolního výboru. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva David Nejedlý navrhl zvolit do funkce předsedy kontrolního výboru Františka Bláhu. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko.
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí předsedou kontrolního výboru Františka Bláhu.
13. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy finančního výboru. Byly podány následující návrhy: Členka zastupitelstva Anna Vodáková navrhla zvolit do funkce členů finančního výboru Františka Bláhu a Zdeňka Šustra.
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí členy finančního výboru Františka Bláhu a Zdeňka Šustra.
14. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy kontrolního výboru. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva František Bláha navrhl zvolit do funkce členů kontrolního výboru Zdeňka Šustra a Zdeňka Jaroše.
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí členy kontrolního výboru Zdeňka Šustra a Zdeňka Jaroše.
15. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na funkci předsedy stavební komise. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva David Nejedlý navrhl zvolit do funkce předsedy stavební komise Zdeňka Šustra. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko.
Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí předsedu stavební komise Zdeňka Šustra.

16. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na funkci předsedy sociální komise. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva David Nejedlý navrhl zvolit do funkce předsedy sociální komise Zdeňka Jaroše. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí předsedu sociální komise Zdeňka Jaroše.
17. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na funkci předsedy pořádkové komise. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva David Nejedlý navrhl zvolit do funkce předsedy pořádkové komise Jaroslava Dočekala. Před hlasováním byla dána možnost zastupitelům i přítomným občanům sdělit své stanovisko.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí předsedu pořádkové komise Jaroslava Dočekala.
18. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy stavební komise. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva Zdeněk Šustr navrhl zvolit do funkce členů stavební komise Františka Bláhu a Jaroslava Dočekala.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí členy stavební komise Františka Bláhu a Jaroslava Dočekala.
19. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy sociální komise. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva Zdeněk Jaroš navrhl zvolit do funkce členů sociální komise Jindřišku Landovou, Ludmilu Řeháčkovou a Františka Vejvodu.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí členy sociální komise Marii Dobrovolnou, Jindřišku Landovou, Ludmilu Řeháčkovou a Františka Vejvodu.
20. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy pořádkové komise. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva Jaroslav Dočekal navrhl zvolit do funkce členů pořádkové komise Františka Bláhu, Zdeňka Šustra a Annu Vodákovou.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí členy pořádkové komise Františka Bláhu, Zdeňka Šustra a Annu Vodákovou.
21. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy, kteří nás budou zastupovat v Lesním družstvu v Polné. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva Zdeněk Jaroš navrhl zástupce v Lesním družstvu v Polné starostu obce Davida Nejedlého. Náhradník je místostarosta obce Jitka Landová.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí zástupce v Lesním družstvu v Polné Davida Nejedlého a náhradníka Jitku Landovou.
22. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy, kteří nás budou zastupovat v Mikroregionu Polensko. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva Zdeněk Jaroš navrhl zástupce v Mikroregionu Polensko starostu obce Davida Nejedlého. Náhradník je místostarosta obce Jitka Landová.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí zástupce v Mikroregionu Polensko Davida Nejedlého a náhradníka Jitku Landovou.

23. Předsedající vyzval členy zastupitelstva k podání návrhu na členy, kteří nás budou zastupovat ve sdružení obcí Plynovod Poděšín - Sirákov. Byly podány následující návrhy: Člen zastupitelstva Zdeněk Jaroš navrhl zástupce ve sdružení obcí Plynovod Poděšín - Sirákov starostu obce Davida Nejedlého. Náhradník je místostarosta obce Jitka Landová.
    Výsledek hlasování: Pro 7 Proti 0 Zdrželi se 0.
    Usnesení: Zastupitelstvo obce Poděšín volí zástupce ve sdružení obcí Plynovod Poděšín - Sirákov Davida Nejedlého a náhradníka Jitku Landovou.
24. Diskuse.
25. Příští zasedání zastupitelstva obce se bude konat 7.11.2014.
26. Ve 21:00 hodin předsedající schůzi ukončil.

Stav financí k 30. 9. 2014:

- pokladna: 32 300,00 Kč
- bankovní účet 1: 2 695 636,09 Kč
- bankovní účet 2: 148 220,32 Kč

Celkem: **2 876 156,41** Kč

J. Dočekal

Obec.

Volby v Poděšíně.

Komunální volby a první kolo senátních voleb se uskutečnilo v pátek 10. a v sobotu 11. října 2014. Volební komise pracovala ve složení: předsedkyně Martina Dobrovolná, místopředsedkyně Jana Jágrová, zapisovatelka Lucie Štohanzlová, členky komise Darina Řeháčková a Stanislava Slámová.
Ke komunálním volbám bylo zapsáno 202 voličů a přišlo jich 165, to je 81,68%. Volby vyhráli Nezávislí kandidáti Poděšín a získali 5 mandátů, druhé skončilo sdružení Za rozvoj obce a získalo 2 mandáty, třetí KDU-ČSL bez mandátu.

Počet hlasů jednotlivých kandidátů: „Nezávislí kandidáti Poděšín“: Nejedlý David 124, Šustr Zdeněk ml. 117, Vodáková Anna 115, Landová Jitka 108, Bláha František 104, Poul Jan 98, Palas Luboš 85, Seknička Vratislav 26.
„Za rozvoj obce“: Dočekal Jaroslav 69, Jaroš Zdeněk 55, Enderle Jiří st. 55, Enderle Jiří ml. 47, Jaroš Petr 36, Dočekalová Libuše ml. 34, Vejvoda František 33, Matoušek Milan 5.
„KDU-ČSL“: Jágr Pavel 20.

Nové složení obecního zastupitelstva:
Bláha František, Dočekal Jaroslav, Jaroš Zdeněk, Landová Jitka, Nejedlý David, Šustr Zdeněk ml., Vodáková Anna.

V pátek 31. října proběhlo v kuchyni kulturního domu ustavující zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce Poděšín. Starostou byl zvolen David Nejedlý, zástupcem starosty Jitka Landová, předsedkyní finančního výboru Anna Vodáková Mgr., předsedou kontrolního výboru František Bláha, předsedou stavební komise Zdeněk Šustr, předsedou sociální komise Zdeněk Jaroš a předsedou pořádkové komise Jaroslav Dočekal Ing.

Z.Jaroš

Senátní volby:

K senátním volbám bylo zapsáno 202 voličů a přišlo jich 109, to je 53,96%. 12 hlasů bylo neplatných. Volby vyhrála Zvěřinová Dagmar 20, Bradáč František 19, Ptáček Jaroslav 19, Novák Petr 13, Stoček Petr 11, Nekovář Jiří 7, Havlíček Jiří 5, Kaštan Ivo 1, Mička Josef 1, Stalmach Ladislav 1.

Celkem za okres:

K volbám přišlo 45.595 voličů to je 47,26%. Volby vyhrála Zvěřinová Dagmar 27,7%, Bradáč František 20,7%, Ptáček Jaroslav 11,3%, Novák Petr 10,3%, Stoček Petr 6,5%, Stalmach Ladislav 5,9%, Nekovář Jiří 5,2%, Havlíček Jiří 3,2%, Mička Josef 3,1%, Fendrych Josef 2,6%, Kaštan Ivo 2,1%, Komínek Miloš 1,3%

Druhé kolo proběhlo 17. a 18. října: Bylo zapsáno 202 voličů a přišlo jich 27, to je 13,37%. Bradáč František získal 19 a Zvěřinová Dagmar 8 hlasů. Senátor za okres Žďár nad Sázavou byl zvolen Bradáč František Ing., který získal 53,22% hlasů, při volební účasti 21,23%.

Volby v Sirákově vyhrál Landsman Jan 87, Musil Michal 76, Neubauer Aleš 74, Vlček Jaromír 74, Prchalová Jana 60, Rosecká Petra 52, Myslivec Zdeněk 37. Náhradníci Jaroš Pavel 72 a Sobotka František 67.

Starostou byl zvolen **Aleš Neubauer**, místostarostou **Michal Musil**.

Volby v Nížkově, složení zastupitelstva: KDU-ČSL - Brukner Bohuslav, Dočekalová Jaroslava, Ločárek Josef, Marek Miloslav, Mokrý Jan, Pojmon Zdeněk, Vlček Josef, Nezávislí - Brukner Josef, Eliáš Bohuslav, Mokrý Zdeněk, Němec Petr, Novotná Marta, Toufar David, KSČM - Vejvoda Kamil a Šurnický Milan.

Starostou byl zvolen **Josef Vlček**, místostarostou **Petr Němec**, radní: **Jan Mokrý**, **Marta Novotná** a **Kamil Vejvoda**.

Z.Jaroš

Kontejner na oděvy.

Kontejner byl dovezen dne 2. července a od té doby bylo do něj vloženo 155 kg oděvů. Po měsících: červenec – 47 kg., srpen – 68 kg., září – 40 kg. Informaci podala Radana Peková z Revenge a.s. Boskovice. *Z.Jaroš*

Školní kronika.

Podařilo se mně postupně přepsat všechny školní kroniky naší školy, které jsou psány od roku 1825 do roku 1975. První roky musím ještě nechat někým přeložit, protože se jedná o písmo, které já neumím přečíst, je psáno na špatném papíře a špatně čitelné. Celý opis i s doplněním informací z archivu má 270 stran a neprošel textovou úpravou. Kdo má zájem, tomu kroniku nahraji nejlépe na flash disk, aby si ji mohl uložit do počítače. *Z.Jaroš*

U telefonických nabídek je lepší držet jazyk za zuby.

Spotřebitelé by měli být obezřetní, komu a co říkají do telefonu v reakci na telemarketingové nabídky. Souhlas vyslovený takto na dálku totiž nemusí být brán jen jako předběžný, ale jako už zcela závazný a vymahatelný. Nový občanský zákoník to posílil. Je potřeba obezřetnosti v rámci telefonických nabídek, zejména v případech, kdy vám volající předem oznámí, že je hovor nahráván. Právě proto, že je dnes možné řadu smluv uzavřít po telefonu a písemná smlouva vůbec není potřeba, se může stát, že váš ústně projevený zájem o nabízené zboží nebo službu fakticky znamená přijetí nabídky. Smlouva je tím bez dalšího uzavřena," řekl Právu právník Marek Kreisl z mezinárodní poradenské společnosti.

Ústní souhlas, písemná výpověď

Spotřebitelé by měli být například obezřetní, jak reagují na telefonické nabídky zdánlivě levnější energie. Smlouvy uzavírané po telefonu se označují jako distanční smlouvy. Občanský zákoník vymezuje, jak mají být uzavřeny. Musí být především zřejmé, kdo, co a komu. Z hovoru musí také vyplynout jasné určení dodavatele, informace o zboží či službě a ceně. Nabídkové firmy si hovory nahrávají, takže pak nejsou v důkazní nouzi, na rozdíl od spotřebitele, který obvykle nic v ruce nemá. Spotřebitel může od ústní, distanční smlouvy odstoupit bez sankcí, ale musí tak učinit písemně, a to do čtrnácti dnů.

Mezi právníky se nedávno na odborném portále epravo.cz vedly diskuse, zda čtrnáctidenní lhůta běží ode dne ujednání, nebo ode dne odběru. Převažuje názor, že je to ode dne ujednání.

E-maily jsou důkazem.

Podle právníka Kreisla je proto obzvláště ve firmách namístě pečlivá evidence e-mailové korespondence, případně i telefonických hovorů. „V případě nejistoty ohledně obsahu e-mailu či telefonátu je vhodné vše shrnout do e-mailu a zaslat to ještě pro jistotu partnerovi," dodal.

Soudy v případných sporech u ústních smluv například posuzují, zda se smluvní strany podle ústně uzavřené smlouvy alespoň určitou dobu chovaly, zda ji naplňovaly.

Autoři nového občanského zákoníku namítají, že ústně bylo možné uzavírat smlouvy už dříve. Je ale fakt, že nový občanský zákoník tuto možnost zvýraznil a nyní se toho chytají ti, kteří se snaží druhé nachytat na hruškách a vyrobit vůči nim pohledávku.

„Nový občanský zákoník podstatným způsobem rozšiřuje svobodu dohodnout se na obsahu a formě smlouvy a umožňuje více způsobů uzavření smlouvy. Lze jen doporučit, aby pokud možno veškerá jednání směřující k uzavření smluv, byla zaznamenána v písemné formě, ať již jako archiv vzájemné předsmluvní komunikace, či jako zápisy z jednání," radí na odborném fóru pro stavební firmy advokátní kancelář Šikola. *Z.Jaroš*

Chvátal do Ameriky.

V Poděšíně se 27. března 1880 narodil Antonín Chvátal, který jako patnáctiletý mladík odešel se svým strýcem do Ameriky. Naštěstí pro nás své osudy napsal v Americe do českých novin s názvem „Katolík“. Popsal své těžké začátky v Americe ve vesnici Beroun, kterou pomáhal vybudovat. Po sedmi letech se vrátil domů a dále popisuje, jak trávil tři roky na vojně v Bosně. Po návratu z vojny nějaký čas hospodařil v Poděšíně. Po svatbě sháněl nějaký vhodný statek, ale neuspěl a tak se znovu odstěhoval do Ameriky, odkud se již nikdy nevrátil.

Toto čtení si můžete vypůjčit v místní knihovně, pro kterou jsem to vytiskl. Druhý výtisk mám doma a půjčuji ho také našim občanům.

Jako starosta obce jsem dvakrát provázel v Poděšíně potomky, kteří společně s Antonínem Chvátalem do Ameriky odešli. Byli to potomci Chalupníka, kteří tehdy bydleli na čísle 37, dnes František Dobrovolný. *Z.Jaroš*

Před 50-ti roky.

1964

Dne 12. ledna 1964 se stal knihovníkem František Šmiraus č.27, nar. 1.9.1939 zemřel 23.7.1996. Knihovnu vedl do konce roku 1964.

Dne 19. ledna 1964 z mysliveckého sdružení vystoupili Josef Rosecký, Poděšín 11, František Sedlecký, Poděšín 65. Přijat byl Bedřich Palas, Poděšín 6. Úspěšně zkoušky se psy udělali František Koumar a Josef Hanus, oba Poděšín. Celkový nájem honitby je 1.370,- Kč, z toho Rudolec 540,-Kčs, Sirákov 420,-Kčs a Poděšín 410,-Kčs. Byl zvolen výbor v tomto složení: předseda – Vratislav Palas, Poděšín 6, místopředseda – Miroslav Koukal, Rudolec, jednatel – Stanislav Chvátal, Poděšín 33, pokladník – František Krejčí, Poděšín 45, hospodář – Antonín Zich, Sirákov 25. Revizní komise: František Chvátal – předseda, členové: Jan Jaroš ml., Sirákov a František Koumar, Poděšín. Pro velké přemnožení lišek bylo usneseno udělat na ně v zimním období hon na Blažkově.

Od 1. dubna byl změněn sociální systém v JZD. Naše družstvo platilo pojištění typu „C“, to obsahovalo: zdarma lékař, léky a nemocnice. Přídavky na děti vyplácelo družstvo z vlastních prostředků, na jedno dítě 30,- Kčs, na dvě a ostatní 40,- Kčs. Mateřská dovolená se neplatila. Nemocenské se vyplácelo z vlastních prostředků.

Ve dnech 4. až 15. července proběhlo na Vysočině vojenské cvičení armád Varšavské smlouvy.

Dne 19. července uspořádali myslivci na Blažkově výlet.

V tomto roce byl lokalizován požár za číslem 4, porodna prasat, která lehla popelem, protože byla postavena celá ze dřeva. Porodna byla postavena v roce 1962.

Proběhlo drenážování v Dlouhých loukách. Drenáže byly prováděny v Dlouhých loukách a to z velké části u horních lesů, kde pro velké zamokření nebylo možno strojově pracovat, jelikož se traktor bořil. Velká část prostoru byla vyhloubena strojem pro drenážní trubky a pak trubky položeny a zahrnuty pásovým traktorem. Současně byly provedeny úpravy břehů shrnutím pásovým traktorem a srovnány na sjízdný terén, takže tato úprava umožňuje možnost jízdy traktorovými vozy všemi směry a též další lehčí obdělávání půdy.

V tomto roce byl na Polensku zaznamenán velký výskyt hraboše.

Dne 25. prosince uspořádali myslivci „Poslední leč“ v Poděšíně.

Z.Jaroš

Oslavenci.

Božena Jarošová, 85 let

Anna Slámová, 87 let

Božena Palasová, 80 let

Kříže v Sirákově a okolí.

Kříž u Hanusova rybníka (Šerejchův).

Asi kilometr od obce se vedle Nížkovské cesty nachází nevelký rybník a poblíž rostou dvě lípy, zasazené krátce před první světovou válkou. Mezi nimi, zmáčknutý a vyvracený větvemi té silnější z nich, stojí kamenný kříž s plechovým tělem ukřižovaného. V dolní části je vytesán obtížně čitelný letopočet (snad 1883 nebo 1853). Už na katastrální mapě z roku 1838 je v těchto místech vyznačen rybníček a vedle něho kříž, ovšem ne kamenný, ale dřevěný. Tehdy to byl jediný kříž na našem katastru stojící mimo samotnou obec. Kdo, kdy a proč ho sem umístil, není známo. Patřil „dolním Šerejchům," tedy rodině Šerých, která žila v Sirákově č. p. 44; jejich dům stál tam, kde je dnes autobusová čekárna. Rybníček i kříž nyní vlastní rodina Hanusova.

Kříž u cesty k Rudolci (Landsmanův).

U cesty, která vede z obce k Hejboldu a dále k lesům sousedícím s rudoleckými poli, stojí nedaleko obecního vodojemu rozložitá lípa a pod jejími větvemi můžeme vidět železný křížek se zašlým nápisem „Buď pochválen, Pane Ježíši Kriste". O tomto kříži se nedočteme v obecní kronice, není vyznačen na starých mapách z 19. století, skoro jako by neexistoval. Chceme-li o něm něco vědět, nezbývá než se obrátit na pamětníky. Kříž patří k pozemkům rodiny Landsmanovy, která pochází ze Sirákova č. p. 26, kde se říkalo „u Musilů". Rodina nyní žije v Novém Veselí. Pan Bohumil Landsman mi řekl, co o kříži vyprávěla jeho teta Marie Landsmanová, narozená roku 1890. Podle ní postavil kříž dřívější majitel domu č. p. 26. Bylo mu to uloženo od kněze při zpovědi jako pokání za to, že způsobil velký požár obce, který si kromě hmotných škod vyžádal i několik lidských životů.

Co na to říkají písemné záznamy? Potvrzují, že dne 2. září 1874 opravdu vypukl v kůlně u Jana Dobrovolného č. p. 26 požár, který zachvátil celou vesnici a v domě č. p. 31 při něm zahynulo udušením nebo uhořením osm lidí. Sirákovská školní kronika o tom podává důkladnou zprávu a při tom naznačuje vinu majitele domu, ve kterém oheň vznikl („tento požár jest velikou skvrnou pro Jana Dobrovolnýho"). Můžeme tedy konstatovat téměř s jistotou, že kříž u cesty k Rudolci postavil Jan Dobrovolný, a to nejpozději roku 1880, kdy podle záznamů v pozemkových knihách přestal být hospodářem. Ústní podání k tomu ještě dodává, že ten, kdo kříž postavil, nakonec svůj statek propil a po zbytek jeho života ho živila obec. To ovšem písemně potvrzeno nemáme. Původní kříž byl dřevěný. V 50. letech ho Landsmanovi nahradili železným, který si opatřili v Polné na hřbitově z nějakého zrušeného hrobu.

Jaroslav Jelínek

Stavby.

Oprava chodníku a točny u čekárny.

V pondělí 22. září byla zahájena rekonstrukce chodníku a točny u autobusové čekárny za 393.250,-Kč. Stavbu provedla firma ing. Josef Pitka – STAKO, Lesní 30, Žďár n. S. Obecní úřad získal na tuto akci dotaci 109 tisíc Kč z programu obnovy venkova Vysočiny. Důvodem opravy byly stížnosti firmy ZDAR a řidičů na špatnou točnu i asfalt u silnice. Nejprve došlo na trhání dlažby, obrubníků a bagrování pod novou dlažbu. Koncem měsíce byly zabetonovány obrubníky u točny, čekárny a pro okapový chodníček. Od 6. října byla položena dlažba u točny a zezadu u čekárny. Od 8. října byly zabetonovány obrubníky u silnice a od 13. října položena dlažba na chodník vedle silnice. 16. října došlo na řezání asfaltu, 22. 10. odbagrování stávajícího špatného asfaltu. 23. 10. asfaltování spodní vrstvy a 24.10. asfaltování vrchní vrstvy, tím byla práce zakončena. *Z.Jaroš*

Cesty v extravilánu - C3, C4, C14.

Do výběrového řízení na 3 cesty v extravilánu obce se přihlásilo 16 firem. Výběrové řízení vyhrála firma STRABAG a.s., Praha 5, Na Bělidle 198/21, PSČ 150 00, odštěpný závod Brno, Tovární 3, PSČ 620 00, která mimochodem dělala obchvat okolo Jamného. 12. května došlo k předávání staveniště na cesty C3, C4 a C14, kterého se zúčastnili zástupci pozemkového úřadu, zástupci firmy STRABAG, projektant, dozor a starosta obce. V pondělí 19. května došlo k vytýčení pozemků a stavby, v úterý 20. května došlo k vytýčení mezinárodního plynovodu a optického kabelu. Ve středu 21. května bylo předáno vytyčené pracoviště. Všechny tři cesty jsou brány jako jedna stavba.

Cesta k Cikarům C4.

22. května byla zahájena stavba cesty k Cikarům, jejíž vysoutěžená cena je 2.349.218,-Kč. Nejdříve došlo k odbagrování hlíny a přebytečného materiálu stávající cesty. Od začátku června bagrování přípojky u nových parcel k silnici a celá cesta byla urovnána a zhutněna. Od 16. června byla navážena a rozhrnuta podkladní vrstva hrubého kamene a uválena. Dne 2. července došlo na odkrytí mezinárodního telefonního kabelu, který byl pod cestou zabetonován. Od 7. července byla navážena druhá vrstva jemnějšího materiálu, která byla rozhrnuta a uválena. 14. července došlo na bagrování struhy od nájezdu k obci podél silnice na odtok vody. 30. července začala firma navážet hrubý kamen na přípojku u silnice na Nížkov a od 1. srpna na něj navezla jemnější kamen a vše uválela. Naposled před asfaltováním navezla již po celé délce cesty nejjemnější materiál, který rozhrnula a uválela.

Cesta do Rybníčků C3. 26. května byla zahájena stavba cesty za Nejedlovi do Rybníčků, jejíž vysoutěžená cena je 6.309.991,-Kč. Tato cesta byla rozdělena na tři etapy. První etapa ode vsi k Duškovým kamenům. První dva týdny došlo na odbagrování hlíny, od 13 června navážení podkladní vrstvy hrubého kamene a válení. Druhá etapa od kamenů ke spojovací cestě, kde byla první vrstva navážena od 14. července. Od 16. července navážení druhé vrstvy jemnějšího materiálu na obě etapy. Od 10. července bylo zahájeno betonování betonových žlabů na odtok vody ode vsi na Štajbl. Třetí etapa od spojovací cesty do Rybníčků byla zahájena 17. července bagrováním hlíny. Koncem července bylo zahájeno navážení hrubého kamene o týden později navážení druhé vrstvy a válení. Od 5. července došlo po celé cestě k navážení poslední vrstvy nejjemnějšího materiálu, rozhrnování a válení. Před asfaltováním ještě došlo na úpravu boků po celé cestě.

Spojovací cesta C14. 3. června byla zahájena stavba spojovací cesty od Cikar přes Kontrploun, jejíž vysoutěžená cena je 3.181.713,-Kč. Tato cesta byla rozdělena na dvě etapy. Nejprve byla celá cesta odbagrována. Jelikož v horní části stavby bylo mokro a muselo dojít k vydrenážování a odvodu vody, a tak se čekalo, až celý úsek vyschne. Od 10. června byl na spodní polovině navážen hrubý kámen a od 7. července druhá vrstva kamene a vše bylo uváleno. Od začátku srpna byly navezeny velké balvany do horního úseku cesty, kde před tím bylo hodně mokro. Dále byla na horním úseku navážena druhá a třetí vrstva a vše bylo řádně uváleno. Před asfaltováním byl na celý úsek navezen drobný štěrk a uválen. Zároveň došlo k úpravě boků cesty. V pondělí 18. srpna začala firma pokládat spodní vrstvu obalované drtě, kterou vozilo 19 nákladních aut z obalovny z Brna. Každé auto se otočilo 3x. Asfaltování začalo od silnice na Nížkov směrem k Cikarům a pokračovalo spojovanou až k cestě do rybníčků, kde zakončili první den. Druhý den začali asfaltovat od Rybníčků a večer skončili za Nejedlovými, tím byla položena spodní vrstva. Ve středu začala firma pokládat vrchní vrstvu asfaltu. Práci zahájili za Nejedlovými ke spojovačce a potom od Rybníčků taktéž ke spojovačce. Dále práce pokračovala spojovací cestou k Cikarům. Ve čtvrtek dodělali spojovací cestu a cestu od Cikar k silnici. Na závěr byly zabetonovány konce rour u silnice k Nížkovu, udělány vjezdy na pole a dodělány zemní úpravy zasypáním okrajů a svahů vedle cest.

Cesta za Flesarovi C1. Výběrové řízení na cestu C1 za Flesarovi vyhrála firma Proles s.r.o. Kaštanová 141d, 617 00 Brno, za 4.718.418,-Kč. Dne 5. června došlo na obecním úřadě a následně v terénu k předání staveniště, kterého se zúčastnili zástupci pozemkového úřadu, zástupci firmy Proles, projektant, dozor a starosta obce. Následně došlo k vytyčení staveniště a druhý den 25. června byla stavba zahájena bagrováním zeminy a rozšiřování stávající cesty. 8. července bylo zahájeno navážení podkladového hrubšího kamene, rozhrnování, válení. 10. července navážení druhé vrstvy jemnějšího materiálu, rozhrnování a válení. 16. července byly usazeny 4 kusy rour průměr 60 podél silnice, jako vjezd na novou cestu. 8. srpna došlo na šalování potrubí boků u silnice. Následující týden bylo potrubí zabetonováno. Od třetí dekády srpna došlo na zavážení okrajů vedle cesty. Od 23. října byla navezena na cestu prosívka. 6. a 7. listopadu byla asfaltována spodní vrstva a 10. listopadu vrchní vrstva.

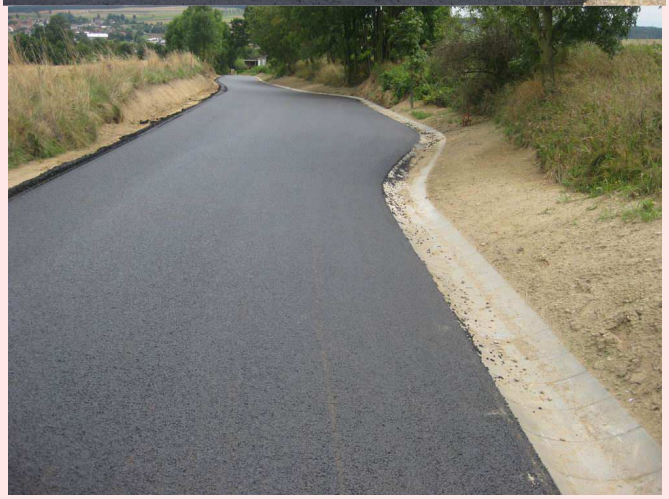
Poděkování Velký dík za pomoc při vyřizování podkladů a stavbě všech těchto cest a rybníka patří zaměstnancům pozemkového úřadu ve Žďáře nad Sázavou a zvláště jejímu řediteli ing. Jiřímu Klusáčkovi. Dále velký dík patří řediteli Zemědělského družstva v Sirákově Petru Němcovi za pomoc, spolupráci a trpělivost, kterou měl s těmito firmami.

Z.Jaroš

Stavba cest.

Mateřská škola.

„Šel tudy, měl dudy“

Září byl měsíc začátků…Začal podzim, školka, škola a na letní volnost a prázdninová dobrodružství zbyly už jen vzpomínky. Povzdychli jsme si a vrhli se do světa nejen her, ale i povinností. Příjemným zpestřením jsou prodloužené vycházky po okolí, především ta po nové silnici, která začíná za Jednotou a končí u výjezdu na Nížkov. Pozorujeme pole s kukuřicí, obrovskou dýni a vidíme Poděšín z výšky. Z dálky zahlédneme i silnici do Sirákova a Nížkova. Každý žáček, i ten nejmenší, už přece ví, kde bydlí. I zahrádky ještě pořád krásně kvetou. Na vycházkách vidíme jiřiny, chryzantémy a jiné pdzimní květiny. Sbíráme kaštany, šípky, jeřabiny, žaludy. Ochutnáváme rozmanité druhy ovoce a zeleniny, které nám připravily do košíčků maminky.

Velkým zářijovým zpestřením bylo pro nás hudebně dramatické vystoupení učitelů ze žďárské lidové školy umění s názvem: „Šel tudy, měl dudy“. Děti si to moc užily, ba dokonce i dudy si pohladily. Dalším kulturním programem, který na nás do konce kalendářního roku ještě čeká, bude: „Človíček a jeho matička planeta Země“ a „ Kouzelný vláček“ s rádiem Vysočina. Moc se těšíme také na tradiční Mikulášskou nadílku.

Na závěr je třeba opět poděkovat to panu Enderlovi za výměnu vadného topného tělesa a panu Jágrovi za opravu vchodových dveří. Děkujeme také panu Landovi a panu Vejvodovi za starost o školní zahradu a konečně panu Dočekalovi za instalaci WiFi v budově školky.

Děti a zaměstnanci MŠ Poděšín.

Vystoupení hudebníků

Na nové cestě

Na školní zahradě

Pod kaštanem

Před zahrádkou

Podzimníček

Podzimní hrušky a švestky

Podzimní ježci

3.2.2015

Školní kronika – 17. část.

1868 - 69 – pokračování.

LP 1869 k své žádosti rozhodnutím vysokého c.k. místodržitelství ze dne 1. září 1869 č. 42556 podesentován a ustanovením Nejdůstojnější biskupské konsistoře Královhradecké ze dne 7. září 1869 číslo 6507 dosazen za faráře úmrtím Důstojného pána Františka Růžičky uprázdněnou faru Nížkovskou. V úřadě ten byl uveden hned po svém příjezdu Vysoce Důstojným Pánem Panem Aloisem Finácekem vikářem Polenským a děkanem Přibyslavským při odpoledních službách božích na svátek patrona českého svatého Václava, při asistenci pana Václava Záleského administrátora v Nížkově, pana Jana Slavíka kaplana Velkjolosenického a pana Václava Bezděka nastupujícího kooperátora Nížkovského, jenž tentýž den odpoledne na svatého Václava zároveň se svým panem farářem na místo svého povolání se dostavil. Velevážený Pan Václav Bezděk narozen v Třebešově u Rychnova kraje Králo Hradeckého dne 22.8.1844, byl na kněžství posvěcen dne 25. července 1869 a ustanoven rozhodnutím nejvyšší biskupské konsistoře ze dne 16. září 1869 číslo 5649 v co novosvěcený kněz za kooperátora k ruce vysoce důstojného pána Pana Eduarda Fuchse, faráře v Nížkově. Byľ tento vysoce Důstojný nastupující pan farář od četně shromážděných kolatorníků, kteří se v ten den na svatého Václava odpoledne v Nížkově k jeho příchodu shromáždili a jemu v průvodu s korouhvemi a hudbou vstříc vyšli ve všemožnou oslavu a úctou nejprve od představenstvech obcí a pak od učitelstva a konečně ode všeho přítomného lidu uvítán a opět v průvodu do chrámu Páně uveden. Tento vysoce Důstojný pán Eduard Fusch co farář v Nížkově stal se roku 1870 tajemníkem biskupského vikariátu Polenského.

1869 - 70

V roce 1869 byl vydán Říšský školní zákon. Řízení škol převzal stát. Vznikly místní, okresní, zemské školní rady. Ve školním roku 1870 bylo ve škole Poděšínské schopných všedních žáků vůbec 42 a sice 19 chlapců a 18 děvčat katolického vyznání a chlapec a 4 děvčata evangelického helvétského náboženství. Nedělních žáků na opakovací cvičení 24 a sice 7 chlapců a 13 děvčat katolických, 2 chlapci a 2 děvčata evangelického vyznání. V měsíci prosinci 1869 obdržela škola Poděšínská čtyři kousky školních knih pro chudé žáky a sice jeden malý katechismus, jeden velký katechismus, jednu čítanku pro první a jednu čítanku s mluvnicí pro druhou třídu. Též obdržela škola Poděšínská na začátku školního roku 1870 pro rok 1869 sedmou knížku z dědictví maličkých Václav Němcický, povídka od Dr. Kořenovského a Růženec od učitele Antonína Dudka číslo 13.

Dne 30. května 1870 shromáždily se školní dítky ze všech třech škol Nížkova, Poděšína a Sirákova o deváté ranní hodině se svými pány učiteli v chrámu páně Nížkovském kdež po obsloužené mši svaté a po vykonaném procesí okolo chrámu Páně a do kostnice což oboje konal vysoce Důstojný pán pan Alois Finácek biskupský vikář Polenský a osobní děkan Přibyslavský s přítomným místním velebným Duchovenstvem byli žáci všech třech škol od svých Pánů katechetů a sice II. třída všech škol od vysoce důstojného Pána Eduarda Fusche faráře a I. třída od důstojného Pána Václava Bezděka kooperátora před týmž vysoce důstojný pán pan vikář s doprovoděním vysoce důstojného pána pana faráře co císařský královský školní inspektor do školy Nížkovské, by žáky té školy i z ostatních předmětů zkoušel. Odpoledne po čtvrté hodině přijel zase co c.k. inspektor s doprovoděním vysoce důstojného faráře do školy Poděšínské a po odbyté zkoušce při které též místní obecní úřad přítomen byl, ráčil tentýž vysoce důstojný pan vikář co c.k. inspektor jeli ke zkoušce do Sirákova.

(Pokračování příště)

Vypsal Z. Jaroš

Historie.

Nejstarší historie Poděšína a okolí. (38. část)

1663

Do 10. ledna leží hodně sněhu, pak přišel déšť a je z toho mnoho ledu. V létě chodí časté deště a jsou silné větry, že se každý bojí o úrodu.

Žena milá má dlouho po porodu ležeti musela, tak zlý čas to byl. Sobotka rychtář pořad chodí, aby ona už robotovati šla. Tu zle se mi kruhy před očima udělaly. Vzal jsem ručnici svou dobrou i do hlavy mu mířím a pravím: ty z kurvy synu prašivej, jdi vod chalupy mí, nebo prach i volovo do tvý tlamy sviňskí pustím. On tedy krok zpátky učinil a praví mně: Ty pikharte helvitskej, pudeš do šatlavy temnej do Žďára nebo Polnej a tam auplně vyhniješ do čista. Tak stalo se, že za dni 2, po poledních 4 žandáři na koních přijeli. Ruce mně do želez daly a do šatlavy v Polné vsadily. Na lavici nahého mne uvázaly a pak holemi tloukli po těle celém. Pak do huby mé močku sviňskou lili i lejno lidské taky, když na půli mrtvý ležeti jsem ostal a tělem svým vládnouti jsem nemohl, mniši se ukázali a pravili, že se vrchnosti i církvi protivím léta dlouhá. Že doma máme knihy kacířské a lid ponoukáme, aby vrchnost neposlouchal a pána boha rád neměl. Já na to, že pravda žádná není to, jen že žena má tuze nemocná jest, když dítko zemřelo ji malé hned a ona choditi nemůže nic. Pak do klady mne vsadili a zase nadávali a plivaly na mně a že na viselci (šibenici) houpat se dojista brzy budu sám. Celé dnové 4 jídla a vody nedali mne a nikdo ke mne nepřišel. To už jsem se s ženou i dítky v duchu loučil, že konec jest. Když s kládý mne vytáhnuli, to ani jsem necítil nic, že živý jsem. Pak vodou ledovou na mne lili a smáli se tuze jak modrý a červený jsem celý. Slovo jediné z hrdla mého ven nevyšlo. Dnů 19 mne mučili a pak mnich jeden došel a vodou svěcenou mne kropiti počal, abych modlil se a do víry jejich se navrátil. Když ticho jsem byl, on pravil mně: ty pse jeden smrdutý, helvíte prašivý, ty ještě nohy líbati nám rád budeš, než o hlavu přijdeš. Pak ven mne vyhodili a víc starosti o mne neměli žádnou.

Když domu mne lidé cizí, dobří dovezli, tak jsem 18 dnu ležeti musel, jak zle jsem nemocný na smrt byl. Větší radost po všech těch hrozných útrapách a trápení hrozném jsem se dozvěděl novinu velikou. Rychtář náš Sobotka zvaný, byl nalezený v lese u Nížkova pověšený na stromě silném, měl ruku pravou uťatou a jazyk uříznutý dočista, tak že mrtvý jest na věky. To každý člověk jeden, radost velikou má, že takový člověk nečistý se mohl do očí sousedů druhých ukazovati. Vdova po něm, ta hodná a dobrá jest, ale pro hanbu nesmírnou se ze vsi naší odstěhovala. Na místo to, dosazený jest rychtář nový, zvaný Doležal. On dřív také byl církve naší bratrské. To zvědaví jsme, jaký on bude?

1664

Na nový rok přišla vichřice a polámala mnoho stromů, a strhala došky na střechách chalup. Sněhu napadlo na 4 lokte vysoko. Některé chalupy mají sníh až po okraj střechy a nejsou ani vidět. Sníh leží do konce února. Dosti často chodí silné mrazy a tak dobytek tuze trpí a na nohy už zase padá jak pomrzlé je má. To hadry a sláma se na ně musí vázat, aby paznehty jim nehnili. Voda zase žádná není, tak sníh se musí v kotlích rozpouštět. Od druhé poloviny dubna již panuje teplo. Letošní rok nebyl příliš na bouřky dělaný. Každý se bouřek tuze bojí. Protože při bouřích hrom nebeský do země všude okolo nás tluče, nejvíce u Poděšína, Nížkova a Sirákova. Ono v zemi je železo a to hromy přitahuje. Je to pravda, protože všude okolo se ta ruda na železo kutá, jak lidé pamatují.

(Pokračování příště)

Václav Flesar

3.2.2015

Toulky českou minulostí.

006 - PŘÍCHOD LIDU PRAOTCE ČECHA

Vydejme se za nimi. Za prvními našimi předky, hovořící řečí aspoň trochu se podobající té naší, za předky, se kterými máme společný kus země, jemuž říkáme "vlast". Hranice civilizovaného světa vede pár kroků od skupinky lidských sídel - vytyčuje ji krajní brázda nejvzdálenějšího pole. O krok dál začíná hvozd, v očích usedlíků skrývající sterá domnělá i skutečná nebezpečí. Je plný vlků, ten prales, vlků, duchů a strašidel. Lidé v něm až na výjimky nežijí. Leda brtníci, jmenovci medvědů, kteří tu sbírají med divokých včel. I leda dehtáři nebo smolaři, kteří tu pálí svoje milíře. Občas se sem odvažují horníci, pátrající po železné rudě. Jinak nikdo. Je-li sám a neozbrojen. Kde člověku nestojí v cestě smíšený, především bukový a dubový porost, tak se prostírají bažiny. A tak míst vhodných k usazení, úrodných a předem štědrých, je vlastně málo. Navíc podnebí je měnlivé, nestálé, vlhké. Mrazy, sucha a povodně vyvolávají nové a nové hrozby hladu. Ach ano, ten život v"končinách mlékem a strdím vlhnoucích," jak o nich fabuluje Kosmova Kronika, ten život skýtá velice těžce vydělávaný a ještě k tomu nejistý chléb.

Vypadala praslovanská vesnice jako dnešní? Ale kdepak, nevypadala. Spíš to byly jakési osady. Osady o několika chaloupkách, roztroušené daleko od sebe... Anebo ještě přesněji - polosamoty s pár usedlostmi. Slovanské osady se stávaly v průměru tak asi deseti domů. Jednotlivé příbytky mohly být uspořádány do tvaru podkovy.

Hospodářská stavení? Žádná. Chlévy neexistovaly, dobytek se pásl venku - na lukách - spíš v lese, luk bylo málo. Podřadná pastva se odrážela na zubožením stavu skotu. Mimochodem - právě hovězího dobytka bylo podle nálezů kostí na archeologických vykopávkách nejvíc - přes padesát procent. Oproti vepřům - ti tvořili ani ne čtvrtinu. Třeba to souviselo s nedávným stěhováním z východu. Tato teorie má své stoupence; ti podotýkají, že drobnější zvířectvo by se na velkou vzdálenost špatně hnalo, proto tedy tolik skotu u prvních slovanských obyvatel. V pozdějším období se poměr prasat, ovcí a koz na jedné straně a krav na straně druhé obrátil. Jaké byly chlévy pro dobytek? Žádné. A protože nejsou chlévy, není ani hnůj, a pole, nehnojená, primitivně obdělávaná pole dávají neuvěřitelně nízké výnosy: z jednoho zasetého zrna se sklízejí dvě, a když je mimořádně příznivý rok, tak čtyři. Zemědělce neuživí ani obilí, ani dobytek. Nutná kombinace obou způsobu výživy zajišťuje při vší vyčerpávající dřině jenom velice nejistou existenci. Lidé mají špatné nářadí, železo je vzácné, nové kovové pracovní prostředky se většinou získávají překováváním starých zbytků. No tak ono tomu není tak dávno, co se na vesnici schovávala každá zlomená podkova - ano, a hospodáři ve svých závětích odkazovali potomkům i krumpáč a rezavý řetěz. Byl to takový bludný kruh... Prakticky bez východiska. Bídným nářadím se dá půda jenom bídně obdělávat, navíc je nehnojená, takže málo rodí, rychle se vyčerpává, a tak musí dlouho ležet ladem, aby se vzpamatovala, takže vlastně jenom polovina obdělávané půdy je sezónu co sezónu využita, ovšem i oseté plochy pohlcují nadměrné množství zrna, ze kterého jenom nepatrná část vzejde, životní podmínky se nelepší, nastalo všeobecné ustrnutí, pohyb lidstva vpřed se zdánlivě zastavil, jenom kolovrátek času se pořád točí dál a dál.

Co to je? Ptali se archeologové, když objevili na sídlišti našich prvních Slovanů kusy vypálené hlíny... na jedné straně hladké a světle hnědavé, na druhé straně pórovité a černošedé. Zlomky naznačovaly, že půjde nejspíš o část nějakého většího a značně hmotného předmětu. Ale jakého? Z úlomků mazanice se podařilo s trochou trpělivosti sestavit čtvercovitou pánev s rovným dnem a svislými stěnami. Byla dlouhá skoro metr, o něco méně

široká, kolmé stěny vysoké přes 7 centimetrů a váha - skoro 60 kilogramů. Ještě jednou stejná otázka - co to je a k čemu to mělo sloužit? Ten předmět dostal nejprve název pekáč, pak vstoupil do dějin jako pražnice. Postupně se ukázalo, že pražnice náležely k inventáři těch nejstarších slovanských obydlí u nás. Vyráběly se z mastné hlíny ochuzované příměsí slámy a plev. Vypáleny jsou rozdílně, neuměle, většinou špatně, někde se jenom vysušovaly vzduchem, takže ani nelze mluvit o keramice. Vzhledem k tomu, že byly tak těžké, a přitom křehké, nedaly se snadno přenášet z místa na místo. Nač byly potom dobré? Tato záhada není dodnes spolehlivě vysvětlena. Jedna verze se přiklání k tomu, že šlo o jakýsi příruční sklad, na kterém se vysoušelo obilí určené k okamžité spotřebě. Uvažuje se však také o pražení zrn pro přípravu lehce stravitelného a chutného pokrmu zvaného pražmo. K takovému pražení nebylo zapotřebí ani dlouhé doby, ani velkého žáru - plocha se vyhřála žhavými uhlíky, které se pak vymetly, a vana byla připravena. Někdy se však našly i stopy těsta, což zavdalo podnět k myšlence, že snad pražnice sloužily k pečení chlebů a nekvašených placek. Jedna záhada, která čeká na rozluštění...

Se žárovými hroby je to poněkud paradoxní. Přestože přispěly vůbec k objevu naší nejstarší slovanské kultury, je na druhé straně jejich vlastní výpověď víc než skoupá. Skutečnost, že mrtví byli spalováni, znemožňuje antropologům určit jakékoli podrobnosti o tělesném vzhledu našich nejstarších Slovanů. Žárové hroby jsou nemluvné i proto, že kromě popelnice téměř neobsahují žádné jiné předměty. Jenom tu a tam se najdou nepatrné zbytky oděvních součástí nebo ozdob, jako přezky, spony, bronzová spirálka, někdy hřeben, pinzeta, nožík, železné šipky, navíc pár neurčitelných kovových předmětů - nic, nad čím by archeologové mohli zajásat. Žádné honosné milodary, jako se nacházejí z období předchozích nebo následujících. Ujít pozornosti však nemohlo, že mezi nálezy je velmi malý počet předmětů z kovu. Zřejmě byl pro naše nejstarší slovanské předky kov velice vzácný. Když po vyčerpání polí stěhovali svou osadu na jiné místo, pečlivě s sebou brali veškerý upotřebitelný materiál, včetně kovového nářadí a náčiní. Jak by ne, když si opravovali i rozbitou keramiku...

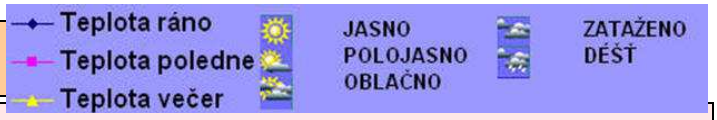
Možná se vám zdá obraz života našich praotců přehnaně černý. Přes všechna zkreslení je však pravdě blíž než ta idylická představa o stařešinovi, který pokleká, líbá zemi a slibuje svému lidu ráj, bezstarostnost a všechny dary přírody až po med, mléko a strdí. Na to bychom neměli zapomínat.

Raný středověk, to byl věk hladovějících rolníků, žijících v nejistotě a bázni. Také v hluboké oddanosti bohům - nejprve pohanským. Později jedinému křesťanskému. Není v naší moci pochopit přesně ono niterné středověké zaujetí, s nadějemi vzhlížející k nadpřirozenému, božskému, mocnému. Ale existovalo, bylo odpovědí slabého tvora na nejistou existenci v čase: když nemohl ovládnout vnější síly přírody, alespoň se v duchu přimkl k síle, o níž věřil, že je daleko mohutnější. Být zadobře s bohy, to dávalo lidem víru v tento málo milosrdný, přece jen však krásný život... Je dobře to mít na paměti. Trvalo ještě nejméně pět staletí, než se člověk vyprostil z okovů vlastní malosti, izolace a bídy...

Zatím jsme se pohybovali na ledě velice tenkém. Stěží lze čekat od skromných nespálených zbytků ze staroslovanských popelnic, aby vypovídaly o své době plasticky a úplně. Na toulkách českou minulostí však právě teď dospíváme k významnému bodu. Vůbec poprvé máme možnost vzít do rukou alespoň trochu souvislejší písemný záznam, týkající se vlastních politických dějin nejstarších Slovanů. A poprvé se objevuje i jméno slovanského panovníka. I když se vší pravděpodobností není on ani jeho jméno slovanské. Ale je tady. Sámo.

Vybral a upravil J. Dočekal

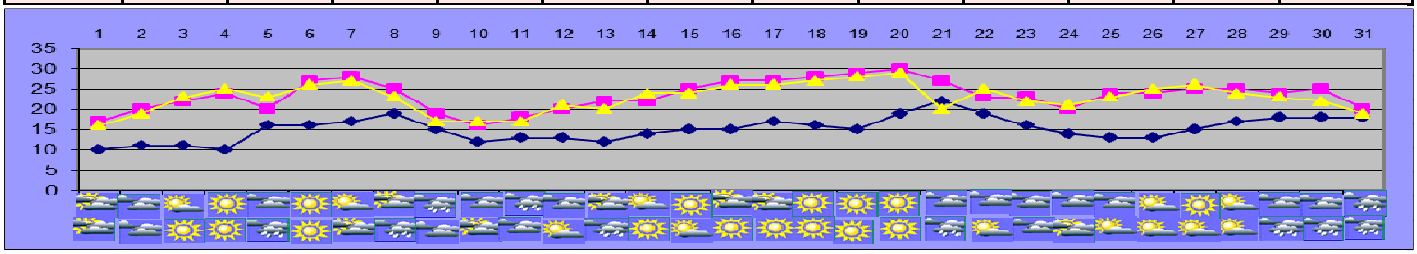
Počasí.

Červenec.

Slunečno bylo 10 dní, propršelo 8 dní, vítr foukal 4 dny, 3x byla bouřka a to 5., 21. a 31. července. Průměrná polední teplota byla 23,4°C. Dešťových srážek bylo 37 mm.

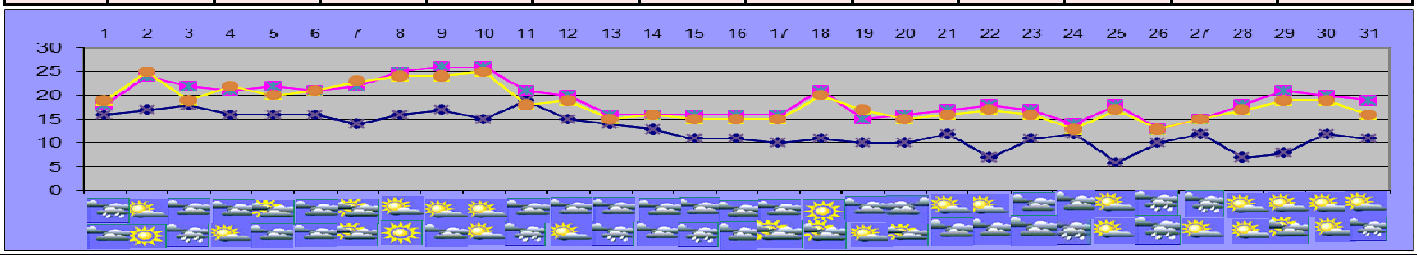
7	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ráno	16,2	14,5	15,5	17,2	13,1	12,0	12,9	14,6	12,8	14,8	14,5	15,1
Večer	21,7	20,7	22,2	27,5	22,1	19,4	19,9	23,8	19,8	21,9	24,2	22,8

Srpen.

Slunečno bylo 3 dny, Pršelo 10 dní, vítr foukal 1 den, 1x byla bouřka a 1x ranní mlha. Průměrná polední teplota byla 19,3°C. Dešťových srážek bylo 125 mm. Zatím nejstudenější měsíc po dobu mého sledování

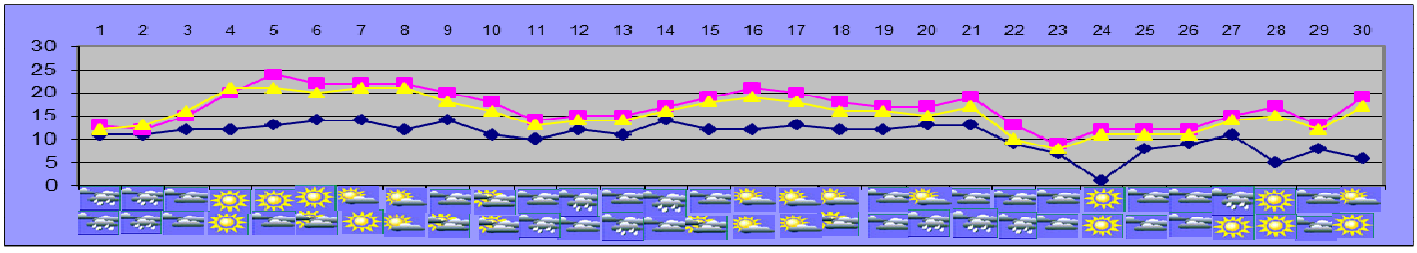
8	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ráno	16,8	14,6	13,0	12,7	12,0	11,1	12,7	12,7	13,5	13,4	13,6	12,7
Večer	24,6	23,6	19,8	18,2	21,4	19,5	21,2	20,1	22,1	22,7	21,9	18,2

Září.

Slunečno bylo 8 dní, propršelo 10 dní, vítr foukal 5 dní, 1x byla ranní mlha, polední teplota byla 16,7°C. Dešťových srážek bylo 121 mm. Byl to mokrý měsíc. *Z. Jaroš*

9	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ráno	10,5	9,6	11,2	11,8	6,1	6,3	9,9	7,8	10,8	9,7	8,9	10,7
Večer	16,2	16,3	17,1	18,5	11,7	11,3	16,7	14,1	17,3	15,3	13,2	15,5

♦Zpravodaj 4/2014 ♦vydává obec Poděšín
♦*texty připravili:* Zdeněk Jaroš, Jaroslav Dočekal, Václav Flesar, Hana Řičanová, Jaroslav Jelínek
♦*fotografie:* Zdeněk Jaroš, Hana Řičanová, Jaroslav Jelínek, František Vejoda
♦*grafická úprava:* Jaroslav Dočekal ♦ *recenze:* Marie Dobrovolná
♦*tisk a distribuce:* Zdeněk Jaroš ♦ *náklad:* 200 výtisků ♦pro občany dodáván zdarma
♦Internet: http://www.podesin.cz ♦ E-mail: podesin@podesin.cz
♦Návštěvnost webových stránek 2014: **Červenec** – 6 607, **Srpen** – 3 042, **Září** – 2 793

